

Пејан
Буџевац

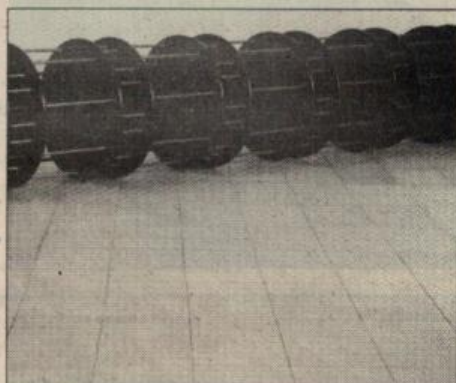
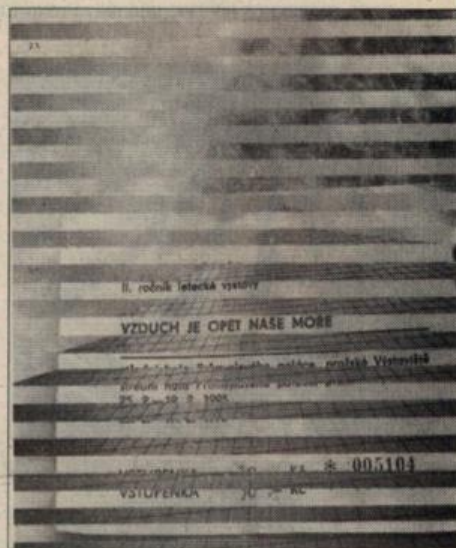
Рецентната македонска уметност во
Германија

Зрачење од Земјата на сонцето и митовите

О изложбата на тема „Зрачење“ во организација на Музејот на современата уметност од Скопје, Елизабета Аврамовска, Мирна Арсовска, Искра Димитрова, Благоја Маневски, Антони Мазневски, Моника Мотеска, Станко Павлевски, Јован Шумковски и Жанета Вангели во реномираната минхенска галерија „Bayerische Landesbank“ ја претставија пред германската публика современата македонска ликовна уметност. Изложбата беше претставена во простор што, според проценката на учесниците, третира изложби од покласичен тип, односно претставување на сликарски платна и скулптури на реномирани „мајстори“, што, нормално, значи и карактеристична публика. И покрај тоа, изложбата доживеа добар прием - и кај публиката и кај критиката, за што најсоодветно говорат плановите за продолжување на нејзиното прикажување и во други градови во Германија и Франција. Кон ова, меѓу другото, придонесува и одличниот каталог, кој со својот ненаметлив дизајн и изборот на текстови и фотографии, на уметничките дела им дава друга димензија и нова потврда, што инаку е карактеристично единствено за технички поразвиените земји.

Изборот на уметниците и темата „Зрачење“ е во корелација со нивните дела во материјален контекст и во личниот уметников приод кон себе и во себе. Прикажаните дела се реализирани во последните неколку години, додека Мирна Арсовска, Жанета Вангели и Искра Димитрова се претставија со овогодишни творби. Се работи

„Атмосферата на животната околина на заодот на овој век е дефинирана со термини како што се: траума, шок, шизма, ентропија, затемнување...“
Може ли во вакви услови уметноста да сјае?

УМЕТНОСТА Е ОПОМЕНА ЗА НАУКАТА ДА СИ ГИ ПРИЗНАЕ ГРАНИЦИТЕ

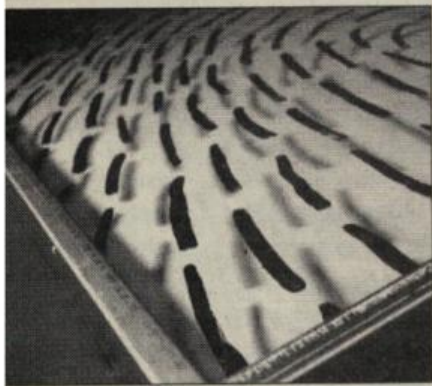
за инсталации, објекти и различно технички реализирани фотографии.

Во текстот на каталогот, кураторот на проектот Соња Абациева објаснува дека темата „Зрачење“ (Aus Strahlungen - Radiations) е метафора на различни одредени форми, карактеристични за уметничкото творештво и за просторот од каде доаѓаат авторите. Прецизно, форми што се резултат на мешање на духовноста, сјајот, просветлувањето, раѓањето со радиоактивното зрачење, загадување, депресија, болест... смрт... Ваквите преклопувања, според Абациева, се утврдуваат и во географска смисла. Македонија и луѓето што живеат во неа, со својот космополитски дух, прифаќаат зрачења на различни култури, менталитети, идеи и проекти, што овозможуваат нови вредности кои ја збогатуваат културата и уметноста.

И изборот на уметниците и нивните дела е во согласност со тие контрастни состојби. Личните трауми, реалноста на лажната сигурност, градскиот пејзаж, високата технологија, Македонија како зем-

ја на сонцето и митовите... реализираат уметнички дела, кои со својата мазност и строгост на површинскиот сооднос, зрачат истовремено и со сјај и со бледило. Така, позицијата на уметникот е социјално ангажирана во политичка, општествена, економска и културна смисла, а истовремено е и отуѓена.

Самата изложба, како што е набележано во каталогот, е во согласност со перманентната размена на искуствата меѓу личните искушенија и колективните психози при што доаѓа до хомогенизација до степен на непрепознатливост (и непризнатливост). Иако делата се меѓусебно различни, под закрилата на темата, нивната кореспонденција се доведува до вжештување без надвладување и конкурентски атрибути.

УМЕТНОСТА Е ОПОМЕНА ЗА НАУКАТА ДА СИ ГИ ПРИЗНАЕ ГРАНИЦИТЕ